

Inleiding

Het risicovereveningssysteem bestaat gewoonlijk uit twee onderdelen: de ex ante vaststelling en de ex post vaststelling. Bij de ex ante vaststelling wordt vooraf, op basis van gegevens uit het verleden, een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de ex post vereveningsbijdrage voor verzekeraars. Hierbij worden verzekerdenaantallen geraamd en normbedragen vastgesteld. Vervolgens worden ex post de daadwerkelijke verzekerdenaantallen en hun kenmerken vastgesteld, waaruit de ex post vereveningsbijdrage volgt. Hierbij zijn de meeste kenmerken gebaseerd op gegevens uit het voorgaande jaar (t-1). Daarnaast vindt ex post nog een aantal verrekeringen plaats, zoals flankerend beleid en criteriumneutraliteit. Deze zijn gebaseerd op de kosten uit jaar t.

Vanwege de coronapandemie is hier een regeling bijgekomen: de catastroferegeling. De catastroferegeling is in het leven geroepen om te voorkomen dat het risico van onverwachte en incidentele kosten als gevolg van een catastrofe bij verzekeraars zou komen te liggen. Hierbij geldt een zorgkostendrempel van 4% van de ex-ante vereveningsbijdrage, ongeveer 60 euro per verzekerde.

De coronapandemie leidt tot verschillende kosten die worden onderscheiden in twee groepen: de directe kosten voor coronapatiënten (ook wel kostensoort 1 genoemd) en de indirecte meerkosten (kostensoorten 2 t/m 5). Het gaat hier om de kosten voor de inhuur van extra personeel, extra materiaal, kosten naar aanleiding van coronamaatregelen, enzovoorts.

Het is de vraag hoe het beste met deze kosten kan worden omgegaan. Momenteel liggen er twee varianten op tafel. In de eerste variant worden alle coronakosten ingebracht in de catastroferegeling en lopen zij niet mee in de reguliere risicoverevening. In de tweede variant wordt geen gebruikgemaakt van de catastroferegeling en vallen alle kosten dus in de reguliere risicoverevening.¹ Deze twee varianten hebben gevolgen voor de wijze waarop de uitvoering moet worden vormgegeven.

Varianten binnen de risicoverevening

Het wel of niet meenemen van coronakosten in de catastroferegeling/de reguliere risicoverevening heeft gevolgen voor de verschillende risicovereveningsproducten. Onderstaande tabel geeft per variant een overzicht waar deze kosten landen. Omdat er verschillen zijn tussen de vereveningsjaren staan deze apart genoemd in de tabel. Voor vereveningsjaar 2022 geldt dat de catastroferegeling niet meer van toepassing is. In principe lopen de kosten dan mee in de reguliere risicoverevening. Er moet nog onderzocht worden of coronadeclaraties dan leiden tot indeling in kenmerken.

2020

Voor 2020 geldt dat het ex ante en ex post model grotendeels zijn vastgesteld. Dit verschilt dus niet tussen de twee varianten. Er is wel een verschil bij de catastroferegeling. In de eerste variant kunnen coronakosten hier worden ingebracht. Omdat bij de reguliere verevening deze kosten niet meer kunnen worden uitgesloten, ontstaat het risico op dubbele compensatie. Bij variant 2 speelt dit risico niet.

2021

Voor vereveningsjaar 2021 liggen de modellen nog niet vast. Voor dit modeljaar worden ook aanvullende ex post maatregelen overwogen, zoals macronaïcalculatie en een bandbreedteregeling.

Bij variant 1 worden de coronakosten in zijn geheel uitgesloten van de reguliere verevening.

¹ We gaan ervan uit dat alle verzekeraars in variant 2 afzien van gebruik van de catastroferegeling. Zodra zij hier wel gebruik van willen maken, zullen zij de kosten moeten registreren en inbrengen volgens variant 1.

Dit betekent dat in het ex ante model de directe patiëntgebonden coronakosten buiten beschouwing gelaten moeten worden. Daarnaast geldt dat de declaraties uit t-1 die het gevolg zijn van corona niet meegenomen mogen worden bij het bepalen van de kenmerkindeling. Voor de ex post situatie geldt dat de declaraties in 2020 die corona(vervolg)zorg betreffen niet mogen leiden tot indeling. De coronakosten in 2021 lopen niet mee bij de ex post verrekeningen. Voordeel van deze aanpak is dat de aanvullende ex post maatregelen alleen ingrijpen op de reguliere kosten, zowel bij macrona calculatie als bij de bandbreedteregeling. Nadeel is dat deze aanpak een nauwkeurige registratie van de coronakosten en -zorg vereist.

Bij variant 2 lopen de coronakosten mee bij de reguliere verevening. Dat betekent dat in het ex ante model en ex post bij de kenmerkindeling geen aanpassingen gedaan hoeven te worden. Nadeel van deze aanpak is dat - zonder aanvullende correcties - de ex post verrekeningen zowel op de reguliere als op de coronakosten zijn gebaseerd. Voordeel is dat een nauwkeurige registratie van coronakosten en - zorg niet nodig is.

		Variant 1		Variant 2	
		Reguliere kosten	coronakosten	Reguliere kosten	coronakosten
2020	Catastroferegeling	Nee	Ja	Nee	Nee
	Ex ante Kosten	Ja	N.V.T.	Ja	N.V.T.
	Kenmerken	Ja	N.V.T.	Ja	N.V.T.
	Ex post Kenmerken	Ja	N.V.T.	Ja	N.V.T.
	Flankerend beleid	Ja	Ja	Ja	Ja
2021	Catastroferegeling	Nee	Ja	Nee	Nee
	Ex ante Kosten	Ja	Nee	Ja	Ja
	Kenmerken	Ja	Nee	Ja	Ja
	Ex post Kenmerken	Ja	Nee	Ja	Ja
	Flankerend beleid	Ja	Nee	Ja	Ja
	Macrona calculatie	Ja	Nee	Ja	Ja
	Bandbreedte regeling	Ja	Nee	Ja	Ja

Gevolgen voor de uitvoering

Om coronakosten uit te kunnen sluiten van de risicoverevening moeten deze kosten afzonderlijk geregistreerd worden. In het memo 'uitgangspunten kostensoorten' staat dit voor de kostensoorten 2 tot en met 5 voldoende uitgewerkt. Registratie van kostensoort 2 tot en met 5 is relatief eenvoudig, omdat dit lumpsumbedragen zijn.

Voor kostensoort 1 (directe patiëntgebonden kosten) is een nadere uitwerking nodig. Zorgaanbieders moeten hierbij per verzekerde registreren welke kosten zij maken die het gevolg zijn van de catastrofe. Op deze manier kunnen zowel aan de kosten- als aan de kenmerkenkant de benodigde correcties uitgevoerd worden. Een dergelijke registratie vereist nauwgezette definities over wanneer de declaratie catastrofe gerelateerd is. Deze worden momenteel in overleg tussen ZN, VWS, NZa en ZIN verder vormgegeven. Eenvoudige oplossingen voor eenduidige registratie blijken niet voorhanden. Voor de volgende drie elementen moeten (sluitende) definities opgesteld worden:

- Wie heeft corona (gehad)?
- Wat zijn coronakosten?
- Wat zijn coronavervolgkosten?

Daarbij spelen bij de uitwerking verschillende vraagstukken een rol om een gelijk speelveld te

borgen. Zo is het testbeleid van invloed waarvan bekend is dat dat landelijk verschillend is toegepast. Daarnaast is bij verzekeren met corona vaak sprake van 'onderliggend lijden'. De kosten hiervoor horen wel thuis in de risicoverevening. Het is van belang dat dit hier tussen verzekeraars consistent mee om wordt gegaan. Tot slot moet bepaald worden welke behandelingen het gevolg zijn van corona en welke niet. Waarschijnlijk is het nodig om een uitputtende lijst op te stellen van coronavolgzorg. Daarbij moet ook vastgelegd worden hoe omgegaan moet worden met mensen die al een chronische aandoening hadden die verslechtert vanwege corona.

Nadat deze definities zijn vastgesteld moeten verzekeraars borgen dat geen van de kosten die in de catastrofereregeling kunnen worden ingebracht in de bestanden zitten die zij aanleveren voor de (reguliere) risicoverevening. In het proces betekent dit dat de zorgverzekeraars deze gegevens bij ZIN aanleveren, dat de NZa toetst of deze gegevens correct zijn aangeleverd op basis van de accountantscontroles die op deze gegevens worden uitgevoerd. Het verkrijgen van een goedkeurende verklaring op deze bestanden vereist scherpe definities en een goed proces van registratie bij de aanbieders en verzekeraars. Dat proces is waarschijnlijk niet goed geborgd, waardoor we een risico lopen dat er geen goedkeurende verklaring voor deze gegevens worden afgegeven. Dit heeft mogelijk ook consequenties voor de accountantsverklaring op het fondsjaarverslag.

Chronisch karakter coronakosten

Voor kosten die incidenteel gemaakt worden, geldt in principe dat deze kosten niet via de risicoverevening vergoed worden. Deze kosten tellen wel mee bij het vaststellen van de risicovereveningsmodellen, maar leiden niet tot indeling in een kenmerk (denk bijvoorbeeld aan de kosten voor een gebroken been). Voor Corona is nog niet vastgesteld dat sprake is van een chronische aandoening. Er zal derhalve onderzoek moeten worden gedaan naar de mate van chroniciteit om vast te stellen of de verzekeren met corona in een kenmerk moeten worden ingedeeld. In de situatie zonder catastrofereregeling geldt dat deze kosten wel moeten meegenomen worden in de reguliere risicoverevening.

Indien een verzekeraar geen aanvraag doet voor de catastrofereregeling komen deze kosten en verzekerdenkenmerken niet zonder meer beschikbaar voor onderzoek. ZIN kan vervolgens een aanvullende informatievraag uitzetten naar deze kosten, zodat deze mogelijk wel beschikbaar komen voor onderzoek naar de chroniciteit.

Prikkels

Qua prikkelwerking is het een aandachtspunt dat verzekeraars verplicht worden om iets te registreren waarvoor zij vervolgens geen vergoeding krijgen. Dit betekent dat zorgverzekeraars een financiële prikkel hebben om zo min mogelijk coronakosten te registreren op het moment dat zij geen gebruik willen maken van de catastrofereregeling. Zorgverzekeraars die wel gebruik willen maken van de catastrofereregeling hebben juist een prikkel om zoveel mogelijk kosten als coronakosten aan te merken. Dit geeft het risico op een ongelijk speelveld.

Administratieve lasten

In de regelgeving staat opgenomen dat de catastrofereregeling geen noemenswaardige gevolgen mag hebben voor de administratieve lasten voor de zorgverzekeraars en de zorgaanbieders. Het Zorginstituut moet de aanvraagprocedure voor de extra bijdrage en de beleidsregels omtrent de betaling van de toegekende extra bijdrage zodanig inrichten dat ze zo weinig mogelijk administratieve lasten voor de zorgverzekeraars opleveren. Dit lijkt op gespannen voet te staan met de verplichting om coronakosten op patiëntniveau te registreren. Aandachtspunt daarbij is daarnaast dat in veel sectoren al afspraken zijn gemaakt over de vormgeving van de meerkostenregeling en de continuïteitsbijdrage. Daarbij zijn (nog) geen directe afspraken gemaakt over individuele registratie van de kosten die gerelateerd zijn aan de catastrofe. Het is naar verwachting lastig voor aanbieders om deze registratie met terugwerkende kracht voor de afgelopen maanden te maken.

Volgende pagina verwijderd i.v.m. blanco.